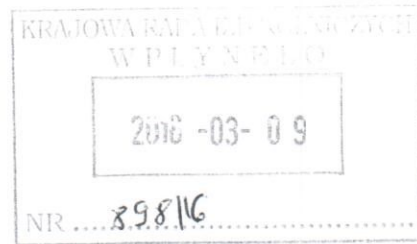

Warszawa, dnia 2016.03.09

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Fgr.076- 3 /16/945

**Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes
Krajowej Rady Izb Rolniczych**

W związku z pismem z dnia 8 lutego 2016r. znak KRIR/MR/W/216/2016 w sprawie opracowania nowej metodologii dotyczącej ogłaszania suszy, w tym zapewnienia środków finansowych na realizację przez izby rolnicze działań związanych z szacowaniem szkód klęskowych - uprzejmie informuję Pana Prezesa, że system monitoringu suszy rolniczej (SMSR) określa wystąpienie suszy za pomocą klimatycznego bilansu wodnego (KBW) stanowiącego różnicę pomiędzy opadem atmosferycznym a ewapotranspiracją potencjalną.

Dane dotyczące opadu atmosferycznego, są pozyskiwane ze stacji meteorologicznych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowego Instytutu Badawczego (IMGW-PIB), Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych (COBORU) oraz Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa - Państwowego Instytutu Badawczego (IUNG-PIB) (rys. 1). Obecnie opady atmosferyczne dla całego kraju są wyznaczane za pomocą specjalistycznego programu komputerowego na podstawie którego dokonuje się interpolacji danych pozyskiwanych z 354 stacji i posterunków meteorologicznych (tab. 1).

Wartość ewapotranspiracji potencjalnej służącej do obliczenia klimatycznego bilansu wodnego określana jest na podstawie następujących elementów meteorologicznych:

- ✓ temperatury powietrza
- ✓ wilgotności powietrza,

- ✓ uśłonecznienia,
- ✓ prędkość wiatru.

Obecnie ewapotranspiracja potencjalna obliczana jest dla całego kraju na podstawie danych pozyskiwanych z 97 stacji meteorologicznych (stacje synoptyczne IMGW i IUNG-PIB, rys. 1, tab. 1).

Tabela 1. Stacje meteorologiczne w Systemie Monitoringu Suszy Rolniczej w Polsce w latach 2007-2015.

Lp.	Rok	Stacje synoptyczne IMGW-PIB	Posterunki opadowe IMGW-PIB	COBORU	IUNG-PIB	Razem
1.	2007	54	171	-	2	227
2.	2008	54	176	-	3	233
3.	2009	54	166	35	12	267
4.	2010	53	163	50	16	282
5.	2011	53	163	50	27	293
6.	2012	54	163	50	28	295
7.	2013	54	215	50	33	352
8.	2014	54	215	50	38	357
9.	2015	54	207	50	43	354

Rozmieszczenie wszystkich stacji meteorologicznych, z których wykorzystywane są obecnie dane meteorologiczne w obliczeniach SMSR przedstawia rysunek 1.

Działania IUNG-PIB ukierunkowane są na systematyczne zwiększanie liczby stacji meteorologicznych, które są podstawą do określenia zasięgu suszy i starania Instytutu prowadzone są w tym kierunku od wielu lat. Starania te najlepiej odzwierciedlają dane przedstawione za pomocą tabeli 1. W 2007 roku, tj. w pierwszym roku prowadzenia SMSR dysponowano danymi meteorologicznymi pochodzącymi z 227 stacji. Obecnie wykorzystywane są dane pochodzące z 354 stacji, a zatem w ciągu ostatnich dziewięciu lat (2007-2015) baza danych meteorologicznych, na których oparty jest System, została wzbogacona o 127 stacji (o 56%). W ostatnich latach Instytut z pozyskanych środków, m.in. w ramach prowadzenia SMSR, zakupił 47 nowych stacji.

Mając na względzie dalszy rozwój SMSR, w bieżącym roku prowadzone są prace mające na celu zwiększenie liczby stacji pomiarowych, z których dane mogą być wykorzystane w systemie. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej

- Państwowy Instytut Badawczy w ostatnim roku dokonał zmian w pracy swojej sieci stacji meteorologicznych, wprowadzając do użytku sieć stacji pracujących w systemie telemetrycznym. Poczynione zostały już przez IUNG-PIB odpowiednie kroki w celu zwiększenia danych meteorologicznych pochodzących z nowych stacji IMGW-PIB. Dokonano analizy rozmieszczenia nowych stacji oraz wybrano te miejscowości, z których dane będą kupowane. Wybierano miejscowości które znajdują się na terenach o najniższym zagęszczeniu pod względem liczby stacji meteorologicznych. Dane meteorologiczne będą pochodziły z nowych stacji: synoptycznych, klimatycznych oraz opadowych.

Poniżej przedstawiam mapę rozmieszczenia stacji jakie będą wykorzystane w SMSR w 2016 roku (rys. 2-6). Obecnie system będzie posiadał dane meteorologiczne z 447 stacji, a zatem baza danych meteorologicznych, na których jest on oparty, zostanie zwiększona (względem pierwszych lat funkcjonowania systemu) o 220 stacji. Względem 2015 roku wzrost ten nastąpi o 93 stacje. Istnieje też perspektywa pozyskania danych z kolejnych instytucji, które zakupiły stacje meteorologiczne i prawdopodobnie również użyczą swoje dane na rzecz SMSR.

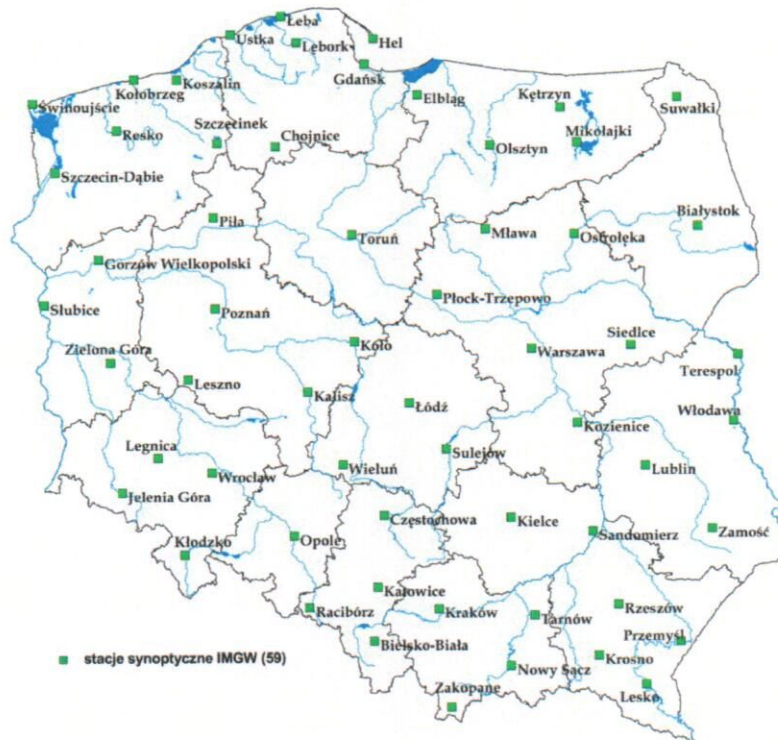
Rys. 2. Rozmieszczenie stacji meteorologicznych IUNG-PIB

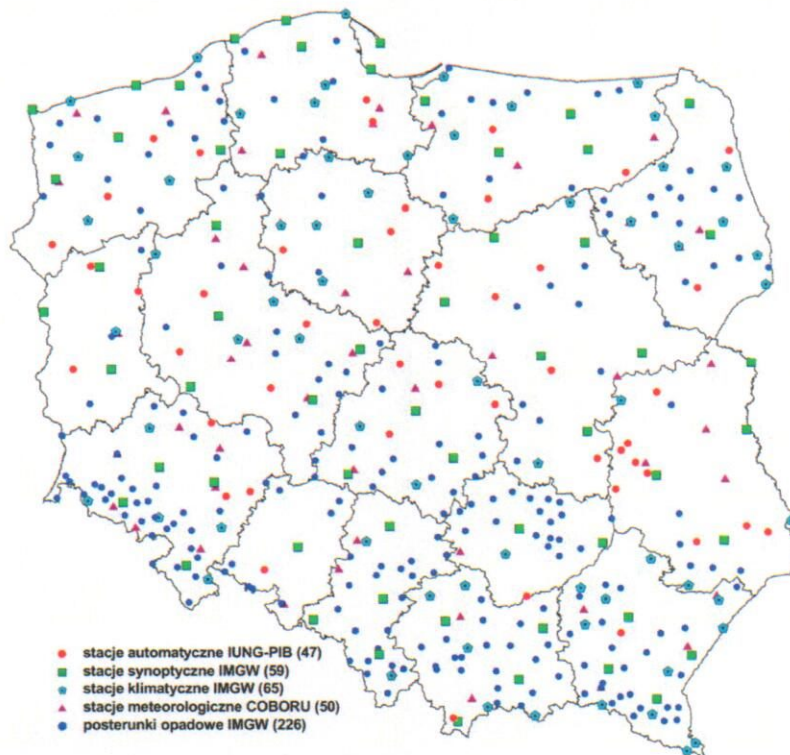
Rys. 3. Rozmieszczenie stacji klimatycznych IMGW-PIB

Rys. 4. Rozmieszczenie posterunków opadowych IMGW-PIB

Rys. 5. Rozmieszczenie stacji synoptycznych IMGW-PIB

Rys. 6. Rozmieszczenie wszystkich stacji i posterunków meteorologicznych SMSR

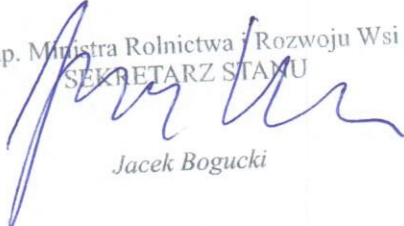
Jednocześnie uprzejmie informuję, że w oparciu o nowe dane o plonach, m.in z 2015 roku, trwają aktualnie prace w IUNiG-PIB nad oceną obecnie obowiązujących wartości krytycznych KBW dla monitorowanych upraw

oraz ich ewentualną weryfikacją pod kątem uwzględnienia w lepszym stopniu uzależnienia zapotrzebowania roślin na wodę, które zmienia się w zależności od zachodzących faz rozwojowych roślin.

W celu dalszego usprawnienia SMSR rozważona zostanie również możliwość uwzględnienia zasobów wodnych pochodzących z okresu zimowego. Aktualnie w IUNiG-PIB prowadzone są prace nad wyznaczeniem klimatycznego bilansu wodnego dla okresu zimowego (grudzień-marzec) dla obszaru Polski w okresie 1970-2015.

Niezależnie od powyższego uprzejmie informuję, że przepisy ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. Nr 98, poz. 634, z późn.zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U z 2015 r. poz.187 z późn.zm.) nie przewidują finansowania ze środków budżetowych prac komisji powołanych przez wojewodę do oszacowania szkód powstałych w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej w wyniku suszy, gradu, deszczu nawalnego, ujemnych skutków przezimowania, przymrozków wiosennych, powodzi, huraganu, pioruna, obsunięcia się ziemi lub lawiny w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich.

Ponadto włączenie do składu ww. komisji szacujących szkody powstałe w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych przedstawiciela izb rolniczych nastąpiło na wniosek Krajowej Rady Izb Rolniczych.

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
SEKRETARZ STANU

Jacek Bogucki